

Може ли изкуственият интелект да чете мисли?

Новини | Наука | на 09.06.2023 03:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Все повече се говори за новите развития в областта на изкуствения интелект и любопитните научни открития не стихват.

Какво имат предвид учените под „разчитане на мисли“?

Сигурно си виждал(а) сцени от филми, в които някой насочва ръка напред към лицето отсреща или опира пръст(и) в слепоочието си. Тогава магически чува или усеща мислите на околните. Или се пренася в нечие съзнание на хиляди километри разстояние. Звучи вълнуващо! И на всички поне веднъж ни се е искало да имаме такава суперсила.

Учените обаче имат предвид нещо съвсем различно под „четене на мисли“. За целта те използват две сложни технологии. И двете са познати от десетилетия, но днес са по-добри от всякога. Става дума за **изкуствения интелект (ИИ)** и **функционалния ядрено-магнитен резонанс (фЯМР)**. Не се притеснявай, сега ще ти обясним какво крият сложните думи.

Пример как работи фЯМР: ярките цветове показват зоните с най-голяма активност в мозъка в даден момент. Кадрите вляво, средата и вдясно показват различни гледни точки към мозъка. Rajna Z, Kapanen J, Keskinarkaus A, Seppänen T, Kiviniemi V, CC BY 4.0, via Wikimedia Commons.

ИИ е способността на компютърни програми да имитират дейности на човешкия мозък. Това включва научаването на нови неща, разпознаването на околния свят, езикови умения, създаване на изкуство и други. **фЯМР** работи, като улавя къде в мозъка се променя притокът на кръв. Колкото повече работи дадена част от мозъка, от толкова повече енергия има нужда. Енергията идва с по-голям приток на кръв. Така, ако следиш къде има големи промени в кръвния приток, ще разбереш кои части от мозъка са по-активни!

Как изкуственият интелект (ИИ) прави „обратен превод“ от записи на мозъчна дейност?

При научен експеримент участниците обикновено трябва да изпълнят определена задача. Например да гледат към снимка на лице или на предмет. Или да си ги представят наум. Докато го правят, се записва какво се случва в мозъка с фЯМР. **Ако всяка дейност активира определено място в мозъка, можем ли да приложим обратната логика? Т.е. да разберем какво мисли човек само като гледаме кои места се активират?** На теория - да, но е трудно за човешкото око да се справи. В мозъка има много малки зони, които отговарят за различни неща, въпреки че са близо една до друга. Тук на помощ идва изкуственият интелект (ИИ).

ИИ може да бъде обучен с голяма точност. Дават се образи, уловени с фЯМР, които показват кога е активна дадена част от мозъка. Всеки образ има етикет: „тук участникът гледа към лице“, или „тук вижда кола“. Ако ИИ се обучи добре, по-късно може от нов образ, невидян дотогава, да познае по мозъчната активност към кола ли е гледал този човек, или към лице. В преносен смисъл може „да чете мисли“.

Наскоро (след 15 години опити) екип на невроучения Александър Хът в Тексаския университет в Остин постигна нещо подобно, но с аудио записи на текстовете. Докато участниците слушали текста, фЯМР записвал мозъчната дейност при всяко изречение. След това използвали ИИ да създаде изречения с понятията, които според фЯМР се обработват в мозъка в този момент. Направеният "обратен превод" е груб по смисъл, а не дума по дума. Например ИИ прочита "Няма шофьорска книжка" като "Още не може да кара". И все пак резултатите са впечатляващи!

Зловещо или полезно откритие?

За мнозина възможността ИИ да разбира какво си мислим, е поглед към мрачно бъдеще. Не е трудно да си представим роботи или хора, които биха злоупотребили с подобна способност.

От друга страна, "четенето на мисли" може да бъде спасителен пояс. Разказвали сме ти как заради болести или инциденти някои хора [могат да общуват само чрез технологии за проследяване на погледа](#). Други са затворени в напълно неподвижно тяло. Разчитането на мислите им може да преобрази начина, по който общуваме с тях.

Както всяка технология - зависи от нас дали ще я използваме за добро.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/3201-mozhe-li-izkustveniyat-intelekt-da-chete-misli>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

